

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ/ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΒΙΟΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν την έννοια της βιοπολιτισμικής προσέγγισης στην βιοαρχαιολογία
- συνθέτουν βιολογικά, ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία για την ερμηνεία των βιοαρχαιολογικών δεδομένων
- αντιλαμβάνονται τις βιολογικές συνέπειες των περιβαλλοντικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και ιστορικών αλλαγών
- γνωρίζουν τις δυνατότητες, τους περιορισμούς και τις προοπτικές της βιοαρχαιολογίας ως επιστημονικό πεδίο της ανθρωπολογίας
- αναπτύσσουν και να παρουσιάζουν θέματα της σύγχρονης βιοαρχαιολογίας σε προφορικό και γραπτό λόγο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

<p>Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή 	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωριμία με φοιτητές/τριες και παρουσίαση του περιεχομένου, του στόχου, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των απαιτήσεων του μαθήματος • Η εμφάνιση, η ανάπτυξη και η ενσωμάτωση της βιοπολιτισμικής προσέγγισης στην βιοαρχαιολογία • Η τρέχουσα κατάσταση της βιοπολιτισμικά προσανατολισμένης βιοαρχαιολογικής έρευνας • Διατομεακές προσεγγίσεις στην βιοαρχαιολογία
2	<ul style="list-style-type: none"> • Εξερευνώντας το φύλο στη βιοαρχαιολογία 	<ul style="list-style-type: none"> • Θεωρητικές προσεγγίσεις για το φύλο στην βιοαρχαιολογία • Κατανόηση των προτύπων υγείας που σχετίζονται με το φύλο στο παρελθόν • Έμφυλες διαφορές και βιοαρχαιολογικές ερμηνείες
3	<ul style="list-style-type: none"> • Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις της παιδικής ηλικίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα παιδιά στις κοινωνίες της αρχαιότητας • Δύσκολες γεννήσεις, επισφαλείς ζωές • Απογαλακτισμός και διατροφικό στρες • Η ζωή των παιδιών στο παρελθόν
4	<ul style="list-style-type: none"> • Ηβιοαρχαιολογία της βίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Από αμνημονεύτων χρόνων; Η βία στην προϊστορία • Συγκρούσεις μικρής κλίμακας και καθημερινή ζωή • Η δομική βία των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων • Πόλεμος • Τελετουργική βία. Αιχμαλωσία, θυσία και κανιβαλισμός
5	<ul style="list-style-type: none"> • Θεωρία και πρακτική στη βιοαρχαιολογία της φροντίδας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ορισμός της υγείας, της ασθένειας και της αναπηρίας • Φροντίδα ασθενών σε ιστορικές και αρχαιολογικές πηγές • Η βιολογική βάση για τις συμπεριφορές περίθαλψης • Επιβίωση με σοβαρή αναπηρία
6	<ul style="list-style-type: none"> • Βιοαρχαιολογία των περιθωριοποιημένων ανθρώπων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ζώντας στο περιθώριο • Αποκλίνουσες ταφές • Η αναγνώριση του “άλλου” στο βιοαρχαιολογικό αρχείο
7	<ul style="list-style-type: none"> • Ηβιοαρχαιολογία της αστικοποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Πρώιμα αστικά κέντρα και ιστορία της αστικοποίησης • Η βιοαρχαιολογία της αστικοποίησης • Διαφορές μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών • Οι πολυπλοκότητες της αστικής υγείας και ευημερίας
8	<ul style="list-style-type: none"> • Ηβιοαρχαιολογία της μετανάστευσης 	<ul style="list-style-type: none"> • Ορίζοντας την κινητικότητα και τη μετανάστευση • Αρχαιολογικές προσεγγίσεις • Η μετανάστευση στο βιοαρχαιολογικό αρχείο
9	<ul style="list-style-type: none"> • Βιοαρχαιολογία και κλιματική αλλαγή 	<ul style="list-style-type: none"> • Η νεολιθική μετάβαση • Μια άποψη από την προϊστορία της Νότιας Ασίας • Που οφείλεται η πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας?

		<ul style="list-style-type: none"> Κλίμα και βία
10	<ul style="list-style-type: none"> Στοφάσμα φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών 	<ul style="list-style-type: none"> Φυσικές καταστροφές: σεισμοί, ηφαιστεια και πλημμύρες Βιολογικές καταστροφές: Επιδημίες και λιμοί Καταστροφές από γενοκτονίες και πολέμους
11	<ul style="list-style-type: none"> Οστεοβιογραφία. Η βιοαρχαιολογία της ατομικότητας 	<ul style="list-style-type: none"> Εξέχοντες πρόγονοι Αρχαίοι ταξιδιώτες
12	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση εργασιών 	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση εργασιών Συζήτηση των αποτελεσμάτων με βάση τις σύγχρονες μεθόδους και θεωρίες Ανάπτυξη δεξιοτήτων παρουσίασης και επικοινωνίας των ερευνητικών αποτελεσμάτων
13	<ul style="list-style-type: none"> Ανακεφαλαίωση 	<ul style="list-style-type: none"> Ανακεφαλαίωση και επίλυση αποριών Ανατροφοδότηση φοιτητών/τριών για το μάθημα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις στην τάξη Ενεργητική μάθηση (hands-on learning) – Βιωματική μάθηση Ομαδοσυνεργατική μάθηση 												
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις PPT Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>27</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εργασία	50	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	27	Εξετάσεις	4	Σύνολο Μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	39												
Εργασία	50												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	27												
Εξετάσεις	4												
Σύνολο Μαθήματος	120												
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Διαμορφωτική</p> <p>Δημόσια Παρουσίαση: 10% Εργαστηριακή Εργασία: 10% Εργασία (υποχρεωτική): 20% Γραπτή τελική εξέταση: 60%</p> <p>Προφορική εξέταση σε περίπτωση αίτησης από τον φοιτητή</p>												

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση:

1. Sabrina C. Agarwal, Bonnie A. Glencross (2011) Social Bioarchaeology
2. Colleen M. Cheverko, Julia R. Prince-Buitenhuys, Mark Hubbe. (2020) Theoretical Approaches in Bioarchaeology
3. Jane E. Buikstra. (2009) Bioarchaeology. The Contextual Analysis of Human Remains

Ελληνόγλωσση:

4. Larsen Clark Spencer. (2015) Βιοαρχαιολογία. Ερμηνεύοντας τη συμπεριφορά από τον ανθρώπινο σκελετό

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	Χ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	cpapage@he.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Εργαστηριακή Εργασία: 10% Εργασία (υποχρεωτική): 20% Δημόσια Παρουσίαση: 10% Γραπτή τελική εξέταση: 60%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	<p>Εργαστηριακή Εργασία (10%): Η εργασία αυτή περιλαμβάνει την αναφορά των φοιτητών για τις επισκέψεις τους στο εργαστήριο και την πρακτική τους άσκηση σύμφωνα με τα εργαστηριακά πρωτόκολλα. Η αξιολόγηση εστιάζει στις πρακτικές δεξιότητες των φοιτητών, όπως η ικανότητα τήρησης των εργαστηριακών διαδικασιών, καθώς και στη σαφήνεια και πληρότητα της αναφοράς που καταθέτουν.</p> <p>Εργασία (Υποχρεωτική) (20%): Αυτή η εργασία προετοιμάζει τους φοιτητές για τη συγγραφή επιστημονικών ερευνών με στόχο τη δημοσίευση και τη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας. Περιλαμβάνει ανασκόπηση βιβλιογραφίας και πρωτότυπη ανάλυση δεδομένων. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην ικανότητα των φοιτητών να ανασκοπούν τη σχετική βιβλιογραφία, να αναλύουν δεδομένα και να κρίνουν την ποιότητα, τη συνάφεια και την πρωτοτυπία της εργασίας τους.</p> <p>Η επιλογή του θέματος της εργασίας θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον διδάσκοντα κατά τη δεύτερη διάλεξη, ώστε να διασφαλιστεί επαρκής χρόνος προετοιμασίας της εργασίας και της παρουσίασης. Η τελική εργασία θα υποβάλλεται μέσω της πλατφόρμας eClass στον διδάσκοντα.</p> <p>Δημόσια Παρουσίαση (10%): Η δημόσια παρουσίαση αφορά την παρουσίαση της υποχρεωτικής εργασίας με τη δημιουργία παρουσίασης σε μορφή αρχείου ppt από τον φοιτητή. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην ικανότητα των φοιτητών να παρουσιάζουν τη δουλειά τους με σαφήνεια, να απαντούν σε ερωτήσεις και να διαχειρίζονται συζητήσεις.</p> <p>Γραπτή Τελική Εξέταση (60%): Η τελική γραπτή εξέταση αξιολογεί την κατανόηση των βασικών θεωριών, εννοιών και αρχών του μαθήματος. Η εξέταση θα πραγματοποιείται δια ζώσης σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινωθούν εκ των προτέρων, μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενο της εξέτασης.</p>